

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Çocukların Annelerinin Müzik Eğitimine Bakış Açısı*

The Mother's Point of View to Music, Whose Children are in Pre-School Education Institutions

Gülçin ALGAN**
Berna ÖZKUT***
Saibe Özlem KAYA****

ÖZET

Müzik belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür. Müzik eğitimi ise bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli davranışları kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturması sürecidir. Eğitim; öğretim yolu ile bireylere verilir. Eğitim ve öğretime eşgüdümlü olarak sanat eğitimi ve sanat eğitiminin içinde müzik eğitimi, bireyin düşünme yetisi ve duyu algılarının gelişimini sağlar. Bu bağlamda sanat, dolayısıyla sanatın bir parçası olan müzik, kişilerin eğitiminde son derece önemlidir. Çocukların eğitiminde okul ve öğretmen dışındaki en önemli etken ailedir. Hatta aile kurumu içerisinde de anne en önemli faktör olarak gösterilebilir. Müzik eğitiminde aile desteği önemli olduğundan aileleri çocukların müziksel ilgi ve durumlarıyla ilgili bilinçlendirmek de eğitimcilerin üzerine düşen görevlerdendir. Araştırmalar göstermektedir ki müzik eğitimi çocuğun gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bunun oluşturulabilmesi de ailelerin müzik eğitimine olumlu bakış açılarına sahip olmasını gerektirir. Bu yüzden annenin müzik eğitimine bakış açısı araştırmanın problemi oluşturmaktadır. Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların annelerinin müzik eğitimi ile ilgili düşüncelerinin ortaya çıkarılması ve okulöncesi dönemde çocukların müziksel gelişiminde annenin rolünün önemine değinilmesi, bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini, Afyonkarahisar ve Konya il merkezindeki okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların anneleri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini Afyonkarahisar il örneğindeki rasgele seçilen 100 anne ile Konya il örneğindeki 100 anne olmak üzere toplam 200 anne oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Annelere 9 tanesi demografik olmak üzere toplam 24 soru sorulmuştur. Elde edilen veriler SPSS de uygun görülen istatistiksel işlemlere tabi tutularak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucuna göre; okulöncesi dönemde, annelerin çoğunluğu (%89.2) çocuklarının müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini, ayrıca müzik eğitiminin diğer gelişim alanlarına katkısı olduğunu (Konya'da %59, Afyon'da %41) düşünmektedirler. Genel olarak annelerin, çocuklarının öğreniminde müzik eğitiminin kullanılmasının gerekliliği hakkındaki düşünceleri olumlu yönde çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi eğitim, müzik eğitimi, aile.

Çalışmanın Türü: Araştırma

ABSTRACT

Music is an aesthetic unity that consists of sounds which are combined according to a certain sense of beauty through a certain objective and method. Music education is the process of making individuals gains certain behaviors deliberately through their own ways of life, or making certain changes deliberately in the musical behavior of the individuals through their own ways of life. Education is given to individuals by means of teaching. Art education coordinated with education and teaching, and music education within art education contribute to the development of thinking ability and sensory perceptions of individuals. Music is an inevitable fact in one's life and also an important dimension that child interacts within his/her natural environment. Learning is a process that changes the behaviors of an individual. Aim of music education is to provide enhancements in behaviors of a child by making them adequately understand this important dimension of art. It is admitted that early childhood is fundamental period in human life. Preschool, the fastest and most sensitive to human life as the period spent can be expressed, accordingly, of course, after the birth, life, the first years of education received, as long as the individual lives on the important achievements. There are effects. Period of 0-6 years of age, expressed as a preschool, an individual's learning is most intense, habits and capabilities as quickly as possible developed and shaped the period. Such has an important place in the life of the individual preschool period is the best way for the development of multi-faceted assessment of the individual, but a quality preschool education may be possible. According to the fact that is thoroughly investigated and verified by the psychologist, personality formed in the adulthood is based on the one's early childhood. It is required in the early childhood period some developmental skills have been achieved in order to socialize with people, lead a happy, healthy and successful life. Every child hears the first few months of

* Bu yazı, Selçuk Üniversitesi, Dilek Sabancı Devlet Konservatuarı 28-30 Nisan 2010 tarihinde Konya'da düzenlenen "3. Uluslararası Bir Bilim Kategorisi Olarak Kadın: Edebiyat, Dil, Kültür ve Sanat Çalışmalarında Kadın Sempozyumu" na sunulan bildirinin genişletilmiş şeklidir.

** Dr., Selçuk Üniversitesi

*** Öğr. Gör., Afyon Kocatepe Üniversitesi

**** Öğr. Gör., Afyon Kocatepe Üniversitesi

interest from the music. This interest, his mother said, begins with a lullaby, growing environment, radio, television that, whether at home-school-on the street, learn the music is fed said. To sing, play instruments, dance, make a variety of events such as the motions, because it helps the child's physical and psychomotor development, as evidenced by the research. Children growing up with good music from an early age, later in their lives, even if they are not a musician, a good understanding of music, good music and loves to be adults who choose to. In the early ages of human life, cognitive, physical and emotional developments of the child are generally affected by parents in the first place. Family, except for school and teacher, is the most important factor regarding the education of children. We can even show mother as the most important factor within the family environment. A literature review has been done in this field to come up with a new approach. In the research and publications on child development, the topic of "self" development has begun to become dominant in recent times; so importance of artistic activities in this field has been open to debate. In this sense, the art of music has begun to be regarded as important in child education. As family support is crucial in music education, making families conscious of musical interest and situation of their children is one of the responsibilities of educators. Families have a major role in Suzuki Method, which is one of the methods in Music Education. Especially, it is expected in this method that families attend the classes and take notes and participate in the activities with their children. The importance of mother in Suzuki Method is reported as follows: "Please teach mothers to read music so that they can help their children learn new pieces. The child should listen often to the record, and if there are difficult passages, the mother gives assistance". Studies report that music education affects child development positively. And this calls for families to have a positive point of view on music education. For that reason, mother's point of view on music education is the research question of our study. The purpose of this study is to demonstrate opinions of the mothers on musical education, whose children receive education at pre-school education institutions, and also to mention the important role of mother in musical development of children in pre-school period. 100 mothers in the sample of Afyonkarahisar province and 100 mothers in the sample of Konya province, 200 mothers in total, formed the study group. The questionnaire form prepared by the researchers was used as data collecting tool in the study. The mothers were asked 24 questions including 9 demographic questions. The collected data are analyzed by implementing the appropriate statistical procedures in SPSS. Mothers' age, socio-economic and educational status to determine whether there is a significant difference according to the Kruskal-Wallis H test was used. As a result, almost all mothers responding to the survey, they were responding to a preschool music education is necessary. Mothers, children need to think about the findings regarding the use of education, music education, was positively than expected. The result of this study, believed to affect positively the ideas of development areas of music education for children has been reached. As a result, the majority of mothers (89.2%) think that the children's musical skills should define and the children's musical skills should developed. On the other hand, the mothers think that musical education developed children's other skills (59% in Konya, 41% in Afyon). The most of the mothers think positively about the requirement of music education for child education.

Keywords: Pre-school education, music education, family .

The Type Of Research: Research

1. GİRİŞ

Eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Bu süreç canlının oluşumundan ölümüne kadar devam eder. Eğitimin uzun bir süreç olduğunu ele alırsak, bu süreç içerisinde eğitime, dolayısıyla da bireye etki eden olay ve kişileri incelemek gerekir. Bunlar bireyin ailesi, arkadaşları, öğretmenleri, gitmiş olduğu okul, izlemiş olduğu televizyon programları, okumuş olduğu kitaplar vb. gibi fiziki ve toplumsal öğelerdir. Bu öğeler arasında bireye en çok etki edeni ise şüphesiz ailedir.

Eğitim süreçlerinin niteliği, bireyin davranışları yoluyla toplumun dokusunu etkiler. Öbür yandan toplumun dokusu da eğitim süreçleri yoluyla bireyin davranışlarını etkiler. Birey içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevreyle sürekli bir etkileşim içinde bulunur. Birey ve çevresi arasındaki bu etkileşim, eğitim yoluyla daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli bir nitelik kazanır" (Uçan,1993; 1). Eğitim; öğretim yolu ile bireylere verilir. Eğitim ve öğretime eşgüdümlü olarak sanat eğitimi; bireyin düşünme yetisini ve duyu algılarının gelişimini sağlar. Böylece bireyin estetik, fiziksel, zihinsel, toplumsal gelişimlerine de katkıda bulunur ve yaşamın bütünselliği içerisinde sanat yoluyla eğitimini sağlar" (Gel, 1994; 37). Sanat eğitimi içerisinde Müzik Eğitimi; "bireye kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma" ya da "bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak değiştirmeye sürecidir" ve her sanat dalında olduğu gibi müziğin de bir iletisi vardır. Müzik duyular yoluyla akla seslenir, biçim-melodi çizgisindeki seslerin bağıntısı, melodi armoni ilişkisi, ritm, ses, söz bağıntısı müziğin kendi türüne özgü taşıdığı sanatsal değerleri belirler. Müzik eğitimi almamış olan kimse ise, müziğin iletisine ve içerdiği sanatsal değerlere kapalı kalır (Oğuzkan, 1989; 27).

Eğitim sürecini bazı basamaklara ayıracak olursak -erken çocukluk eğitimi, ergen eğitimi vb. gibi- bunlar içinde en önemli olanı erken çocukluk eğitimidir. Çünkü bu basamak, eğitimin ilk durağıdır ve bireye diğer basamaklara geçebilmesi açısından bir dayanak oluşturur. Bu basamakta öğrenilen bilgiler ve kazanılan davranışlar tüm hayatı şekillendirmede etkilidir. Müziksel bağlamda kazanılan davranışlar da,

özellikle dört ve altı yaş arası ses yüksekliklerini algılama dönemidir. Bu süre boyunca sağlanacak zengin bir müziksel çevre sonraki müziksel yetenek için önemli bir temel oluşturur. Algan (2009)'ın bildirdiğine göre, Türk musikisinin yetiştirdiği ender bestekârlardan biri olan Yesâri Âsım Arsoy da ailesinden ve öğretmenlerinden aldığı destekle, henüz çocukluk döneminde başladığı müzik hayatına önceleri bağlama çalarak başlamış, sonrasında ud ile devam etmiştir. Bloom, yetenekli piyanistlerin çoğunun müzisyen olmayan ailelerden çıktığını belirtmiştir. Bu ailelerin tümü çocuklarının müziksel ilgilerini desteklemişlerdir (Tarman, 2006; 18-19). Çocuk eğitiminde çocuğu gerektiği şekilde yetiştirmek ve topluma hazırlayabilmek, hayatın ilk gününden itibaren çocukla ilgilenmeyi, onunla karşılıklı etkileşime girmeyi, ona değer vermeyi, ona vakit ayırmayı, onun bakım, beslenme ve korumasını sağlamayı, sevgi ihtiyacına karşılık vermeyi gerektirir. Günün her anını çocuğuyla birlikte geçiren anne, bu sayılan özelliklerin hepsini yerine getirerek, çocuğun eğitiminde aktif olarak rol alır. Hamilelikle birlikte anne karnında başlayan eğitim süreci, doğumdan sonra yine ilk eğitimci olan annenin çocukla olan etkileşimleriyle gelişerek devam eder. Çocuklar doğdukları andan, hatta anne karnında oluştuğu andan itibaren tanıştıkları sesleri büyüdükçe, daha iyi algılar ve yorumlar. Müziksel sesleri ayırt etmesiyle müziksel gelişim süreci de başlamış olur (Göncü, 2002; 12). Henüz doğmadan dokuz ay önce annesinin kalp atışlarının ritmiyle yaşama başlayan bebek, yaşamını kendi kalp atışları ve solunumunun ritmiyle ve daha da alt ritimler olan metabolik ve beyinsel dalgalarla sürdürür. Bu sesleri anne karnında başlayarak algılar, yorumlar, çözümler ve çeşitli anlatım biçimlerine dönüştürür. Bu anlatım biçimlerinden biri de müziktir. Çocuğun en erken başlayan ilgi ve duyusu ritim ve müziğe karşı gelişmektedir. Çünkü müzikte ses ve ritim vardır. Ritim çocuğun hareket yeteneğini geliştiren bir öğedir. Çocuğun bebeklikte aldığı ilk ritim ve müzik deneyimi annesinin onu uyutmak ve sakinleştirmek için söylediği ninnilerdir. Anne bebeğini uyuturken harekete uygun bir ritimle, bebeğin huysuz ya da uysal davranışına uyacak biçimde sesini düzenler. Bebek uyumaya başladığında, sesini alçaltarak ninnisini bitirir. Bunların yanında, Ninniler sadece bebeği uyutmak için icra edilen ritmik ses parçaları değil aynı zamanda anne-bebek iletişimin ayrılmaz bir parçasıdır. Ninni aracılığıyla dilin adeta ilk boğumlama çalışmalarının, içinde anne sevgisi bulunan bir ezgiyle bebeğin kulağına girmeye başlaması dil öğretiminin ilk basamağını oluşturur. Anadilin melodik yapısının kavranmasında ninnilerin katkısı büyüktür. 0-5 yaş grubunda konuşma evresinden başlayarak çocuklarda dil gelişimi ve zevki oluşur. Çocukların ilk algısı kulakla olduğuna göre “anne şarkıları”nın katkısı daha da anlam kazanır (Dönmez vd., 2000; 22). Bunlar gelecekte çocuğun alacağı müzik eğitimi için bir başlangıçtır. Böylece çocuk, günlük yaşam boyunca çevresinde duyduğu hışırtı, patırtı, şırıltı gibi doğal seslere de ilgi duyar ve farklı varlıkların çıkardığı farklı sesleri öğrenmiş olur.

Okulöncesi eğitiminde ritim ve müzik etkinlikleri sadece söyleme ve dinleme olarak düşünmemeli, aynı zamanda çocukların enstrüman çalmalarına da yardımcı olunmalıdır. Bütün bu çalışmalar, çocuğun müzik yoluyla duygularını anlatması anlamına gelir. Bilim adamlarına göre, çok üstün yetenekli çocuklar ve çok yeteneksiz çocuklar istisna kabul edilmekte, bu istisnalar dışında kalan hemen bütün çocuklar az ya da çok müziğe yetenekli sayılmaktadır. Doğru ve erken yaşta doğru çevresel ortamlar ve doğru yöntemlerle her çocuk müzikle eğitilebilir. Bu görüşün en önemli destekleyicisi, Japon kemancı ve eğitimci Şiniçi Suzuki'dir. “Suzuki Eğitim Yöntemi” önemli bir yetenek yasanına dayanmaktadır. Bu yasaya göre, ailesel ve toplumsal yönden doğru bir gelişmenin ortamı hazırlanmışsa her çocuk ana dilini öğrendiği yöntemlerle müziği de öğrenebilir (Arslan, 2003; 291). Suzuki, çocukların daha müzikal çalabilmeleri için fiziksel ve duygusal bir ortam hazırlama ve verilen aktiviteleri çocukla beraber yapma sorumluluğunu öğretmenlere ve ailelere vermiştir. Aile, kulak eğitimi ve her becerinin adım adım çocuğa kazandırılması prensiplerini uygulamak bakımından oldukça önemlidir. Aile çocuğa konuşmayı nasıl öğretiyorsa, müzik yapmayı da öğretmekle yükümlüdür. Bu nedenle aile evdeki ortamı zengin bir “öğrenme çevresine” dönüştürmelidir. Suzuki yönteminde ailenin her derse katılması anadili yaklaşımının temelini oluşturur. Özellikle annelerin aktif olarak çocuğunun bütün derslerini izlemesi ve not alması gerekmektedir. Suzuki metodunda annenin önemi şöyle dile getirilmiştir: “ Lütfen yeni parçalar öğrenmede çocuklarına yardım edebilmeleri için annelere nota okumayı öğretin. Çocuk çoğunlukla kayıttan dinlemeli, zorlanılan bölümler olursa anne ona yardım etmelidir.” Suzuki (2007). Bunun yanı sıra çocuğun yetenek eğitimi geliştirebilmek, evde çocuğunun çalışmalarını izleyebilmek ve ona yardımcı olabilmek için annenin öğretmenlik eğitimi alması da gerekmektedir. Çocuğun müzikal eğitiminin ilk yıllarında daha sonra öğrenilecek eserleri çalmayı

öğrenmeleri de beklenmektedir. Ancak, annelerin özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında bir işte çalışmaya başlamasıyla bu sorumlulukların Suzuki'nin istediği gibi yerine getirilebilmesi zorlaşmıştır (Kasap, 2005; 124). Okulöncesi eğitimde müziğin önemini ve yerini kavrayan, okulöncesi eğitim kurumlarında kullanılan müzik türlerini tanıyan ve ayırt edebilen, bunları çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda uygulayabilen anne, çocuğa müziğin gizemli dünyasını keşfetmede yardımcı olabilecek ve özel yeteneklerini ortaya çıkarmayı başarabilecektir (Öztürk, 2007; 16). Gazali, eğitimi "taş üzerine nakış yapmaya" benzetir. Çocuk eğitiminde ilk yaşların çok önemli olduğunu, bu nedenle de anne, babalara ve özellikle öğretmenlere büyük sorumluluklar düştüğünü hatırlatır (Tufan, 2006; 186). Okullarda Çocukların yaşları ve gelişim alanları gözetmeden yapılan çalışmalar yarar yerine zarar getirmektedir. Örneğin, çocukların yaşlarına göre ses sınırlarının dışında olan seslerden şarkılar seçilip, üstelik bir de bağırılarak söylenmeye çalışıldığında, ses tellerinde bazen de kalıcı olabilen rahatsızlıklar oluşabilmektedir. Ayrıca şarkı söylemeleri ve diğer çalışmalara katılmaları için zorlanan çocuklar bu çalışmalardan uzaklaşmaktadırlar (Göncü, 2010; 355-362). Topaç (2008) yapmış olduğu araştırmasında, müzik eğitiminin doğru, sistemli ve işbirliği halinde verilmesi durumunda, müzik eğitiminin çocukların gelişim alanlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Çocuklar, küçük yaşlardan itibaren iyi müzikle beslenirlerse, büyüyünce müzisyen olmasalar bile, iyi müziği seven, seçen ve ondan yararlanmasını bilen yetişkinler olacaklardır. Anaokulu, çocukta, iyi müzik beğenisinin atılacağı, fidanlarının yetiştirileceği, özenli bir bahçe olmalıdır. Minik insanlar böyle bir bahçede bedensel ve ruhsal bakımdan boyatabilir, daha sağlıklı bir kişilik gelişimine kavuşabilirler (Sun ve Seyrek, 1993).

Araştırmanın Amacı

Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların annelerinin müzik eğitimi ile ilgili düşüncelerinin ortaya çıkartılması ve bu düşünceleri etkileyen demografik faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemi, okul öncesi dönemdeki müzik eğitimine annenin bakışının içinde bulunduğu demografik yapı ile değiştiği öngörülmüştür. Özellikle gelir ve öğrenim düzeyinin annenin müzik eğitimi hakkındaki görüşlerini etkilediği ve çocuğun eğitiminde problem oluşturabileceği düşünülmektedir.

Alt Problemler

- Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların anneleri, müzik eğitiminin çocuklarının gelişim alanlarına katkısı olduğunu düşünmektedirler,
- Okulöncesi eğitimi almakta olan çocukların anneleri, müzik eğitiminin gerekli olduğunu düşünmektedirler,
- Annelerin müzik eğitimi hakkındaki düşünceleri ile öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır,
- Annelerin müzik eğitimi hakkındaki düşünceleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

2. MATERYAL VE METOT

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Afyonkarahisar ve Konya il merkezindeki okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların anneleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Afyonkarahisar ve Konya il merkezinde basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen ve anketlere doğru cevap veren 200 anne oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formunda annelerin okulöncesi eğitim kurumlarında verilen müzik eğitimi hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır.

Verilerin Çözümlemesi

Veriler değerlendirilmeye tabi tutulmadan önce, gözden geçirilerek kurallara uygun olarak doldurulup doldurulmadığı kontrol edilmiş ve değerlendirme toplam 200 anket formu üzerinde yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, okulöncesi eğitim kurumlarına giden çocukların annelerinin verdikleri cevapların puanlarını hesaplamak amacıyla, verilerin çözümlenmesinde yüzde istatistik işlemleri ve çapraz tablolar kullanılmıştır. Tablolara ait Ki-kare değerleri ve p değerleri tabloların altında gösterilmiştir. Tablodaki anlamlı dağılım farklılıkları için oranlar kullanılarak yorumlar yapılmıştır.

3. BULGULAR

Çalışmaya katılan annelere, “okulda verilen müzik etkinlikleri yeterli midir?”, okul öncesi eğitim döneminde çocuğunuzun müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini ister misiniz?”, “müzik eğitiminin çocuk gelişimine katkısı nedir?” gibi sorular yöneltilmiş ve bulgular elde edilmiştir. Okulda verilen müzik etkinliklerine ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Annelerin Müzik Etkinliği İle İlgili Görüşleri

İL	Okulda Verilen Müzik Etkinlikleri			TOPLAM
	Gereksizdir	Gereklidir fakat diğer etkinlikler kadar değil	Kesinlikle gereklidir	
KONYA		38	61	99
		38.4	61.6	100.0
		42.7	58.1	50.5
		19.4	31.1	
AFYON	2	51	44	97
	2.1	52.6	45.4	100.0
	100.0	57.3	41.9	49.5
	1.0	26.0	22.4	
TOPLAM	2	89	105	196
	1.0	45.4	53.6	100.0
	100.0	100.0	100.0	100.0

Ki-kare=6.632, p=0.036

Araştırmaya konu olan Konya ve Afyon illerinde anneler, müzik etkinliği konusunda farklı görüşler bildirmişlerdir. Konya ilindeki annelerin %62’si müzik etkinliğinin kesinlikle gerekli olduğunu belirtirken, Afyon ilindeki annelerin çoğunluğu (%53) müzik etkinliğinin diğer etkinlikler kadar önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Diğer taraftan, Afyon’da bulunan 2 annenin müzik etkinliğini gereksiz gördüğü belirlenmiştir. Annelerin öğrenim düzeylerine göre okul öncesi eğitim döneminde çocukların müzik yeteneğinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Annelerin Öğrenim Durumlarına Göre “Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster Misiniz?” Maddesine Ait Görüşleri

ANNE ÖĞRENİM DÜZEYİ	Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster misiniz?		TOPLAM
	Evet	Hayır	
İLKÖĞRETİM	43	12	55
	78.2	21.8	100.0
	24.7	57.1	28.2
	22.1	6.2	
ORTAÖĞRETİM	41	4	45
	91.1	8.9	100.0
	23.6	19.0	23.1
	21.0	2.1	
ÖNLİSANS	25	1	26
	96.2	3.8	100.0
	14.4	4.8	13.3
	12.8	0.5	
LİSANS	48	2	50
	96.0	4.0	100.0
	14.4	9.5	25.6
	12.8	1.0	
LİSANSÜSTÜ	5		5
	100.0		100.0
	2.9		2.6
	2.6		
DİĞER	12	2	14
	85.7	14.3	100.0
	6.9	9.5	7.2
	6.2	1.0	
TOPLAM	174	21	195
	89.2	10.8	100.0
	100.0	100.0	100.0

Ki-kare=12.870, p=0.231

Annelerin öğrenim durumlarının, okulöncesi dönemdeki çocukların müzik yeteneğinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi fikrini etkilediği görülmüştür. Orta ve üzeri öğrenim düzeyine sahip ebeveynlerin %85 ve daha yukarı bir oranda çocukların müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istedikleri gözlenmesine rağmen ilköğretim mezunu ailelerin sadece %78'i bu görüşü paylaşmaktadır. Annelerin gelir düzeylerine göre müzik eğitiminin çocuk gelişimine katkısına ilişkin bulgular Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Annelerin Gelir Düzeylerine Göre “Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster Misiniz?” Maddesine Ait Görüşleri

GELİR DÜZEYİ	Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster misiniz?		TOPLAM
	Evet	Hayır	
ÇOK DÜŞÜK	3	0	3
	100.0	0.0	100.0
	1.7	0.0	1.5
	1.5	0.0	
DÜŞÜK	21	4	25
	84.0	16.0	100.0
	12.1	19.0	12.8
	10.8	2.1	
ORTA	114	16	130
	87.7	12.3	100.0
	65.5	76.2	66.7
	58.5	8.2	
YÜKSEK	34	1	35
	97.1	2.9	100.0
	19.5	4.8	17.9
	17.4	0.5	
ÇOK YÜKSEK	2	0	2
	100.0	0.0	100.0
	1.1	0.0	1.0
	1.0	0.0	
TOPLAM	174	21	195
	89.2	10.8	100.0
	100.0	100.0	100.0

Ki-kare=3.916, p=0.418

Genel olarak bakıldığında annelerin %89.2’sinin okul öncesi dönemde çocuklarındaki müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istedikleri görülmektedir. Bu durum gelir düzeyi arttıkça daha yükselmektedir. Gelir düzeyi düşük olan ailelerde %84, orta olan ailelerde %88 iken yüksek gelirli ailelerde %97 ve çok yüksek gelirli ailelerde de %100 olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan istemeyen ailelerin çoğunluğu orta gelir düzeyinde (%76) ve ikinci sırada ise düşük gelir düzeyindeki ailelerin (%19) geldiği görülmektedir. İllere göre annelerin müzik eğitiminin çocuk gelişimine katkısına ilişkin bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Annelerin Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Katkısı İle İlgili Görüşleri

İL	Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Katkısı			TOPLAM
	Gelişim sağlanamaz	Bazı alanlarda sağlanabilir	Tüm alanlarda gelişim sağlar	
KONYA	1	54	45	100
	1.0	54.0	45.0	100.0
	14.3	47.4	59.2	50.8
	0.5	27.4	22.8	
AFYON	6	60	31	97
	6.2	61.9	32.0	100.0
	85.7	52.6	40.8	49.2
	3.0	30.5	15.7	
TOPLAM	7	114	76	197
	3.6	57.9	38.6	100.0
	100.0	100.0	100.0	100.0

Kikare=6.422, p=0.040

Müzik eğitiminin çocuk gelişimine etkisinin araştırmadaki illerde yaşayan annelere göre değiştiği belirlenmiştir. Konya ilindeki annelerin hemen hemen %54’ü müzik eğitiminin çocukların bazı alanlarda gelişimini sağladığını belirtirken yaklaşık diğer %45’i tüm alanlarda çocuklarının gelişimine katkı

sağlayacağını belirtmişlerdir. Diğer taraftan, Afyon ilindeki annelerin çoğunluğu %62 ile müzik eğitiminin çocuklarının bazı alanlarda gelişimine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Başka bir ifadeyle, müzik eğitiminin çocukları tüm yönleriyle geliştirir diyenlerin oranı Konya ilinde (%59) Afyon ilindekinden (%41) daha yüksektir. Annelerin okul öncesi eğitim etkinlikleri arasında müzik eğitiminin çocuk gelişimine katkısına ilişkin bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Annelerin Okul Öncesi Eğitim Etkinlikleri Arasında “Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Katkısı” ile İlgili Görüşleri

EN ÖNEMLİ ETKİNLİK	Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Katkısı			TOPLAM
	Gelişim sağlanamaz	Bazı alanlarda Sağlanabilir	Tüm alanlarda gelişim sağlar	
TÜRKÇE DİL ETKİNLİĞİ		32	23	55
		58.2	41.8	100.0
		30.2	28.0	28.6
		16.7	12.0	
SERBEST ZAMAN ETKİNLİĞİ		5	3	8
		62.5	37.5	100.0
		4.7	3.7	4.2
		2.6	1.6	
OYUN ETKİNLİĞİ	1	9	9	19
	5.3	47.4	47.4	100.0
	25.0	8.5	11.0	9.9
	0.5	4.7	4.7	
MÜZİK ETKİNLİĞİ		6	10	16
		37.5	62.5	100.0
		5.7	12.2	8.3
		3.1	5.2	
OKUMA VE YAZMAYA HAZIRLIK ETKİNLİĞİ	3	50	27	80
	3.8	62.5	33.8	100.0
	75.0	47.2	32.9	41.7
	1.6	26.0	14.1	
FEN VE DOĞA ETKİNLİĞİ		4	10	14
		28.6	71.4	100.0
		3.8	12.2	7.3
		2.1	5.2	
TOPLAM	4	106	82	192
	2.1	55.2	42.7	100.0
	100.0	100.0	100.0	100.0

Müzik etkinliğini en önemli etkinlik olarak gören annelerin oranı %8.3 olarak görülmektedir. Sadece bu annelerin yaklaşık %63’ünde müzik eğitiminin çocuk gelişimini her yönden etkilediği görüşü hakimdir. Diğer etkinlikleri tercih eden annelerin ise ağırlıklı olarak müzik eğitiminin çocuk gelişimine bazı alanlarda katkı sağladığını ifade ettiği belirlenmiştir. Çocuğun bir müzik aleti çalıyor veya çalmıyor olmasının çocuk gelişimine katkısına ilişkin bulgular Tablo 6’de verilmiştir.

Tablo 6. Çocuğun Bir Müzik Aleti Çalıyor veya Çalmıyor Olmasının Annelerin Müzik Eğitimiyle Çocuklarındaki Gelişimi Desteklemesi Arasındaki İlişki

MÜZİK ALETİ ÇALABİLİYOR MU?	Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Katkısı			TOPLAM
	Gelişim sağlanamaz	Bazı alanlarda sağlanabilir	Tüm alanlarda gelişim sağlar	
EVET		6	13	19
		31.6	68.4	100.0
		5.4	17.6	9.8
		3.1	6.7	
HAYIR	7	106	61	174
	4.0	60.9	35.1	100.0
	100.0	94.6	82.4	90.2
	3.6	54.9	31.6	
TOPLAM	7	112	74	193
	3.6	58.0	38.3	100.0
	100.0	100.0	100.0	100.0

Çocuğun bir müzik aleti çalıyor veya çalmıyor olması annelerin müzik eğitimiyle çocuklarındaki gelişimi desteklemesi arasında önemli bir ilişki vardır. Müzik aleti çalmayan çocukların annelerinin büyük bir kısmında (%61) müzik eğitiminin, çocukları bazı alanlarda geliştirdiği fikri yaygınken müzik aleti çalan çocukların annelerinin çoğunluğu (%68) müzik eğitiminin, çocukları her yönden geliştirdiğini düşünmektedir. Çocukların bir enstrüman çalmasını isteme ile okul öncesi eğitim döneminde müzik yeteneğinin ortaya çıkartılması ve geliştirilmesini isteme maddesine ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Annelerin Çocuğunun Bir Enstrüman Çalmasını İsterim Maddesi İle “Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster Misiniz?” Maddesine Ait Görüşleri

ÇOCUĞUNUN BİR ENSTRÜMAN ÇALMASINI KESİNLİKLE İSTEMEM	Okul Öncesi Eğitim Döneminde Çocuğunuzun Müzik Yeteneğinin Ortaya Çıkarılmasını ve Geliştirilmesini İster misiniz?		TOPLAM
	Evet	Hayır	
KESİNLİKLE İSTEMEM	3	4	7
	42.9	57.1	100.0
	1.7	21.1	3.6
	1.5	2.0	
OLABİLİR	89	15	104
	85.6	14.4	100.0
	50.3	78.9	53.1
	45.4	7.7	
KESİNLİKLE İSTERİM	85	0	85
	100.0	0.0	100.0
	48.0	0.0	43.4
	43.4	0.0	
TOPLAM	177	19	196
	90.3	9.7	100.0
	100.0	100.0	100.0

Çocuğunun bir müzik aleti çalmasını istemeyen anne sayısı %3.6 iken, olabilir veya kesinlikle isterim diyen annelerin oranı sırasıyla %53 ve %43 olmuştur. Kesinlikle müzik aleti çalmasını isterim diyen ailelerin tamamı çocuklarının yeteneğinin okul öncesi dönemde ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istediklerini beyan etmişlerdir. Diğer taraftan, müzik aleti çalabilir (olabilir) diyen annelerin sadece %85'i çocuklarındaki yeteneğin okulöncesinde ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istediklerini belirtmişlerdir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim alan çocukların annelerinin müzik eğitimi ile ilgili düşüncelerinin ortaya çıkartılması amacıyla yapılan bu çalışmada, yapılan istatistiksel işlemlerin sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Ankete katılan Afyon ve Konya

illerindeki annelerin müzik etkinliğinin gerekliliği konusundaki görüşlerine baktığımızda; dikkat çekici şekilde bir farklılık gözlenmektedir. Konya ilindeki annelerin %62'si müzik etkinliğinin kesinlikle gerekli olduğunu belirtirken, Afyon ilindeki annelerin %53'ü müzik etkinliğinin diğer etkinlikler kadar önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Diğer taraftan, Afyon'da bulunan 2 annenin müzik etkinliğini gereksiz gördüğü de belirlenmiştir. Annelerin öğrenim durumlarının okulöncesi dönemdeki çocukların müzik yeteneğinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi fikrini etkilediği görülmüştür. Orta ve üzeri öğrenim düzeyine sahip ebeveynlerin %85 ve daha yukarı bir oranda çocukların müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istedikleri gözlenmesine rağmen ilköğretim mezunu ailelerin sadece %78'i bu görüşü paylaşmıştır. Genel olarak, annelerin %89.2'sinin okul öncesi dönemde çocuklarındaki müzik yeteneğinin ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istedikleri görülmüştür. Bu durum gelir düzeyi arttıkça daha yükselmektedir.

Müzik eğitiminin çocuk gelişimine etkisinin araştırmadaki illerde yaşayan ailelere göre değiştiği belirlenmiştir. Müzik eğitiminin çocukları tüm yönleriyle geliştirir diyenlerin oranı; Konya ilinde (%59) Afyon ilindekinden (%41) daha yüksek olmuştur. Ankete katılan annelerin öğrenim durumlarına göre okulda verilen müzik etkinlikleri ile ilgili görüşleri birbirinden farklılık göstermiştir. Ankete katılan anneler arasında müzik etkinliğini en önemli etkinlik olarak gören annelerin oranı %8.3 olarak görülmüştür. Sadece annelerin yaklaşık %63'ünde müzik eğitiminin çocuk gelişimini her yönden etkilediği görüşü hakimdir. Diğer etkinlikleri tercih eden annelerin ise ağırlıklı olarak müzik eğitiminin çocuk gelişimine bazı alanlarda katkı sağladığını ifade ettiği belirlenmiştir.

Çocuğun bir müzik aleti çalıyor veya çalmıyor olması annelerin müzik eğitimiyle çocuklarındaki gelişimi desteklemesi arasında önemli bir ilişki bulunmuştur. Şöyle ki, müzik aleti çalmayan çocukların annelerinin büyük bir kısmında (%61) müzik eğitiminin, çocukları bazı alanlarda geliştirdiği fikri yaygınken müzik aleti çalan çocukların annelerinin çoğunluğu (%68) müzik eğitiminin, çocukları her yönden geliştirdiğini düşünmektedir. Çocuğunun bir müzik aleti çalmasını istemeyen annelerin oranı %3.6 iken, olabilir veya kesinlikle isterim diyen annelerin oranı sırasıyla %53 ve %43 olarak belirlenmiştir. Kesinlikle müzik aleti çalmasını isterim diyen annelerin tamamının çocuklarının yeteneğinin okulöncesi dönemde ortaya çıkartılmasını ve geliştirilmesini istedikleri görülmüştür. Diğer taraftan, müzik aleti çalabilir (olabilir) diyen annelerin sadece %85'inin çocuklarındaki yeteneğin okulöncesinde ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini istedikleri saptanmıştır ve bu da az bir oran değildir. Yapılan bu çalışma sonucunda da, müzik eğitiminin çocukların gelişim alanlarını olumlu yönde etkilediğine inanıldığı düşüncelerine ulaşılmıştır. Araştırma, müzik eğitiminde anne boyutunun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bunun için aileler bilinçlendirilmeli, çocuklarının müzik eğitimi ile ilgili desteğin tek taraflı değil, birlikte verilmesinin daha verimli sonuçlar ortaya çıkaracağı vurgulanmalıdır. Sunulan bu araştırmada; annelerin, çocuklarının eğitiminde müzik eğitiminin kullanılmasının gerekliliği hakkındaki düşünceleri ile ilgili bulgular, beklenenden daha olumlu yönde çıkmıştır.

Araştırmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda genel olarak şunlar söylenebilir:

Okulöncesi dönemden başlayarak müzik eğitimi ile ilgili bilimsel çalışmalara önem verilmeli ve bu çalışmalar her anlamda desteklenmeli ve geliştirilmelidir. Araştırmacılara gereken maddi olanaklar sağlanmalı, bunun yanında araştırma uygulamalarını rahatlıkla gerçekleştirebileceği ortamların hazırlanması için girişimler başlatılmalıdır. Çocuklara herhangi bir davranışı kazandırmayı hedeflerken, yapılacak olan diğer etkinliklerin dışında, müzik eğitimi ile zenginleştirilmiş bir etkinlikle desteklenmesi uygun görülmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyi ne olursa olsun, çocuklarının eğitim sürecinde müzik eğitiminin gerekli olduğuna inanan annelere sahip olmak, okulöncesi eğitim boyutu açısından da son derece önemli bir fırsattır. Ankete çıkan sonuçlar doğrultusunda diyebiliriz ki; Okulöncesi dönemde çocuklarımızın eğitim hedeflerini saptarken çocuğu tek başına düşünmek mümkün değildir, çocuk ailesi ile bir bütündür. Başarılı bir okulöncesi eğitimi amaçlıyorsak içine anne-babayı da alan, aile eğitimi kapsayan, önem veren hedefler oluşturmak zorundayız. Aile katılımının bilgiyi paylaşma ve ilişki kurma işlemi olduğunu ve çocukların dünyaları arasında bir tutarlılık köprüsü oluşturduğunu göz önünde bulundurarak, İl Millî Eğitim Müdürlükleri'nce okulöncesi eğitim kurumlarına giden çocukların annelerine bu kurumlar bünyesinde müzik eğitimi seminerleri ve enstrüman çalma kursları açılmalı ayrıca annelerin çocuklarıyla birlikte bu kurslara aktif katılımları sağlanmalıdır. Müziğin çocuğun gelişimindeki yeri ve önemi hakkında

aileler bilgilendirilmeli ve bilinçlendirilmelidir. Ailelere müzik öğretmenin görüşleri doğrultusunda çocuklarını müziğe erken yaşlarda yönlendirmeleri önerilebilir. Müzik eğitimi, çocukların; bilişsel gelişimine, dil ve kavram gelişimine, duygusal, sosyal gelişimine, psikomotor gelişimine, öz-bakım becerilerine ve yaratıcılığına katkı sağlamak amacıyla kullanılmalıdır. Bu bağlamda okulöncesi dönemde müzik etkinliklerine diğer etkinlikler kadar önem verilmeli ve diğer etkinliklerle birlikte yürütülmelidir.

5. KAYNAKÇA

Algan, Gökhan. (2009). “*Yesârî Âsım rsoy’un Güftesi Arûz Vezniinde Yazılmış Şarkılarında Usûl- Arûz Vezni İlişkisi*” **Yayımlanmamış yüksek lisans tezi**, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı Türk Sanat Müziği Bilim Dalı.

Arslan, Ayşe. (2003). **Gelişimde ve eğitimde yeni yaklaşımlar** . “**Erken Çocuklukta Müziğin Önemi ve Şarkı Eğitimi**”. Derleyen: Müzeyyen Sevinç, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları.

Dönmez, N. B., Abidoğlu, Ü., Dinçer, Ç., Erdemir, N., Gümüşçü, Ş. (2000). **Okul Öncesi Dönemde Dil Gelişimi Etkinlikleri**, İstanbul Ya-Pa Yayınları.

Gel, H.Y. (1994). **Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık**, İstanbul, Demet Yayıncılık.

Göncü, İ.Ö. (2002). “*4-6 Yaş Anaokulu Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitiminin Müziksel Ses ve İşitsel Algı Gelişimlerine Etkileri*”. **Yayımlanmamış doktora tezi**, Gazi Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Göncü, İ.Ö. (2010). “*Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları*”. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 18(2): 355-362.

Kasap,T.B. (2005). “*Suzuki Okulu Modeli*”, **Eğitim Fakültesi Dergisi** 6(9): 124.

Oğuzkan, A. (1989). **Orta Öğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları**, Ankara, Türk Eğitim Derneği Öğretim Dizisi.

Özkut, B. (2003). “*Sabahat Tekbaş’ın Yaşamı, Sanatçılığı ve Türk Şan Eğitimine Katkıları*” **Yayımlanmamış yüksek lisans tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı.

Öztürk, Ayten. (2007). **Okulöncesi Eğitimde Müzik**, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları.

Sun, Muammer., Seyrek, Hilmi. (1993). **Okulöncesi Eğitimde Müzik**. İzmir, Mey Yayınları.

Tarman, Süleyman. (2006). **Müzik Eğitiminin Temelleri**, Ankara, Müzik Eğitimi Yayınları.

Topaç, N. (2008). “*Okulöncesi Öğretmenlerinin ve Okulöncesi Dönem Çocuklarının Ebeveynlerinin Müzik Eğitimi Hakkındaki Düşüncelerinin İncelenmesi*”. **Yayımlanmamış yüksek lisans tezi**, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Okulöncesi Öğretmenliği Bilim Dalı.

Tufan, S. (2006). “*Okulöncesi Müzik Öğretmenin Profili*”. **VI. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu**, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Kongre Kitabı, Cilt:2, 185-192, Denizli.

Uçan, Ali. (1993). **Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış**. Ankara, Müzik Eğitimi. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.